

MIO
Issortarfimmumt 1A
P.O.Box 1290
3900 Nuuk
Greenland
Tel: +299 34 69 40
Mail: mio@mio.gl
www.mio.gl

Tusagassiorfinnut nalunaarut Pressemeddelelse

Meerarpassuarnik ilaqutariipassuarnillu atugarliortoqarnera inuaqatigiittut nassuerutigisigu.

Eqqortoq oqaatigissallugu paqumiginartullu oqallisigissallugit annernarsinnaasarput. Massakkulli Meeqqat Illersuisuata ujartorpaa inuaqatigiittut nassuerutigisariaqaripput meeqqat ilaqutariillu amerlavallaat atugarliornerat. Inuaqatigiit akornanni kikkut tamarmik nassuerutiginninnissaannik ujartuivoq apeqquserlugillu suliniuterpassuugaluit iluaqutaasimanngitsut, soorlulusooq ikermut aanaartuatumut mattusiisaqattaaginnartoqartoq. Tassungattaq atatillugu isumaqarpoq meeqqanut ukioritinneqartoq ataaseq naammangitsaq:

20-05-2016

”Inuaqatigiinni inuuniarnikkut assigiinngitsunik atugallit tamaasa ilaqutariinnik meeqqanillu peqqissunik inoqartinniarutigit, taava meeqqanut ukioritinneqartut qulikkaat ataatsit marlulluunniit pisariaqartippagut. Soorlu nalunngikkipput ilaqutariinni kinguaariaat tamarmiullutik ajornartorsiuteqartut, aamma inuaqatigiinnguit akornanni tamarmiullutik naalliuttut. Inuaqatigiit tamakkerlugit akuutissagutsigit aallartissutigalugu nassuertariaqarpugut malitsigalugulu isummertariaatsigut pissusinnaarisartakkagullu oqallisigerusunngisagut allannqortariaqarpagut”, oqarpoq Meeqqat Illersuisuat Aviâja Egede Lynge.

Nassuerutigisariaqarparput soorlulusooq iluliarsuup nuisasortaannaani suliaqarluta. Oqallinnittalu nalaani inuusuttumik imminoortoqaqqipooq, ataaserlu ilinniakkamik maangaannaq kipititsilluni, aamma ataaseq kinguaassiuutitigut innarlerneqarpoq, aamma alla ataaseq angajoqqaami imernerat peqqutigalugu unnuaru siniffissaqanngitsaq, allalu ataaseq ilaqtutami ikiaroornerat peqqutigalugu kiserliorpoq.

”Suna peqqutaarpiarnersoq takuniarlugu suut pisut tamaasa isigisariaqarpagut. Meeqqat inuusuttullu aperigaanni akissapput inersimasunik tatiginartunik imminnik soqutiginnittunik amigaateqarlutik. Inersimasunik angerlassimaffimmik peqqissumik asaneqarfiusumik tapersuullutillu tusarnaarsinnaasunik pisariaqartitsisut. Ilaqtariit taamaattunik tunniussisinnaanngippata ersiutit saqqummissapput, taakkulu aallaavigalugit iliuuseqartoqartarluni”, oqarpoq Meeqqat Illersuisuat.

Inuaqatigiit tamakkiisumik misissortariaqarpagut. Ilaqtariit pinngitsoqaratik suliarineqassapput, aperisinnaasariaqarpugullu aqqissuussaannermi atortut ilaqtariit ilusaannut, piorsarsimassutsimut, perorsaariaatitsinnut inooriaasitsinnullu naleqqunnersut. Katsorsaariaatsit nutaat kikkunnut tamanut atuuttut atulissannginnerigut oqallisigisinnaasariaqarpagut, nalunngilarpummi unaannaq isigalugu annaasseriartarnerit sivisunerusumik iluaqutaaneq ajortut. Piffissanngorpoq innuttaasut ajornartorsiutillit oqallisigiinnarnagit oqaloqatigissagigut.

Kalaallit Nunaat massakkutut aqqissugaatillugu kommuunit amerlanerit ilaqtariit meqqallu sinnerlugit suliaasaq kivissinnaanngilaat. Qaasuitsup Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq (Tasiilaq) aamma Kommune Kujalleq ikioqqullutik nalunaarsimapput. Tamatta nalunngilarput kommuunit inunnik isumaginninnermik siunnersortinik amigaateqartut aamma suli ukiorpassuarni inunnik isumaginninnermik siunnersortinik amigaateqassasoq. Tamanna oqallisigerani meeraq ataaseq aamma tarnikkut ataavartumik ajoqutissaminik ajoquserpoq. Annertuumik ajornartorsiuteqarnerput inuiattut nassuerutigisinnaasariaqarparput, taamaalilluta inuiaat ataatsimut iliuuseqarfigalutigit ingerlaqqinniassagatta.

Lad os lave en national erkendelse af, at mange af vore børn og familier ikke har det godt.

Det gør ondt at sige sandheden og bryde med tabuer. Men Børnetalsmanden efterlyser nu en national erkendelse af, at alt for mange børn og familier ikke har det godt. Hun efterlyser erkendelse hos alle samfundets niveauer og sætter spørgsmålstegn ved, at man ved mange indsatser ikke heler, men blot bliver ved med at sætte nye plastre på blødende sår. I samme forbindelse synes hun ikke, at det er nok med ét børnear:

”Vi har brug for mindst et børnetiår eller to, hvis hele landet på alle niveauer skal flytte sig hen imod et samfund, som er sundt for familier og børn. Vi ved f. eks., at det er hele generationer, som har det svært, og der er hele lokalsamfund, som lider. For at få hele samfundet med, må vi starte med en erkendelse og derefter arbejde hen imod holdningsændringer og ændring af vaner, som efterhånden er blevet til tabubelagte kulturer”, siger Børnetalsmand Aviâja Egede Lynge.

Vi må erkende, at vi nu arbejder på toppen af isbjerget. Og mens vi snakker, er der endnu en ung, som har begået selvmord, endnu en, som er droppet ud af en uddannelse, endnu en, som er blevet seksuelt krænket, endnu en, som ikke har haft et sted at sove i nat, fordi mor og far er fulde, endnu en, som er ensom, fordi familien ligger i en hashtåge.

”Vi er nødt til at se hele billedet og de dybereliggende grunde. Spørger man børnene og de unge, savner de stabile voksne, som er der for dem, giver dem et sundt hjem med kærlighed, og støtter og lytter til dem. Når familier ikke kan give det, kommer symptomerne, som ofte er dem, der laves indsatser mod”, siger Børnetalsmanden.

Det er hele samfundet, som der skal ses på. Hele familier som der må arbejdes med, og vi bør turde stille spørgsmålstegn ved, om vores system passer til vore familiestrukturer, kultur, opdragelse og levemåde. Vi bør kunne turde diskutere, om det ikke er på tide at tænke på, at der må kunne laves alternativer til behandling af alle grupper og niveauer i samfundet, da brandslukning ikke er en varig løsning. Det er på tide at snakke *med* befolkningen, som har det svært, fremfor at tale om dem.

Som Grønland er sat sammen nu, kan de fleste kommuner ikke løfte opgaven for de familier og børn, som trænger til hjælp. Qaasuitsup Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq (Tasiilaq) og Kommune Kujalleq har nu bedt om hjælp. Vi ved alle, at kommunerne mangler socialrådgivere og at vi vil mangle socialrådgiverne i mange år endnu. Mens vi snakker om det, er der endnu et barn, som har fået varige mén i sjælen. Lad os derfor turde erkende nationalt, at vi har et stort problem, så vi kan komme videre til en national helhedsindsats.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Aviâja Egede Lynge
Meeqqat Illersuisuat/Børnetalsmand
Toqq/direkte 531274
Avi@mio.gl

